



MODUM KOMMUNE TEKNISK OG MILJØ  
Postboks 38  
3371 VIKERSUND

Saksbehandler, innvalgstelefon  
Mabel Katrine Trovum, 22003589

## Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2023 - Modum kommune

Modum kommune har alvorlige avvik fra forurensningsregelverket og utslippstillatelsen i rapporteringsåret 2023. Rapporten viser at Bårud avløpsrenseanlegg ikke overholder sekundærrensekravet for BOF<sub>5</sub> eller tillatelsens krav til renseseffekt for fosfor. Begge avvik er gjentakende og dermed alvorlige avvik.

Årsrapporten viser også at kommunen har tilknyttet abonnenter til Bårud renseanlegg i løpet av 2023. Vi har ved flere anledninger presisert at dette er et brudd på forurensningsregelverket og at så lenge Bårud avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen. At kommunen fortsetter å tilknytte abonnenter til tross for dette, anser vi som et alvorlig avvik.

Kommunen har også alvorlige avvik i form av gjentakende mangelfull rapportering for overløp ved begge avløpsanlegg. Elvika renseanlegg har avvik fra tillatelsens krav til renseseffekt for fosfor.

Kommunen er under oppfølging gjennom behandlingen av søknad om ny utslippstillatelse.

Vi tar egenkontrollrapportene og årsrapportene til etterretning.

Kommunen skal betale et gebyr på 7 800 kr for vårt arbeid med egenkontrollrapportene. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

**Rapporterings skjema for 2024 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2025.**

Vi viser til egenkontrollrapportene og årsrapport for Modum kommune sitt avløpsnett, Bårud avløpsrenseanlegg og Elvika avløpsrenseanlegg for rapporteringsåret 2023.



### Avløpsnett til Bårud avløpsrenseanlegg

Modum kommune har rapportert at det er 4 043 innbyggere tilknyttet avløpsnettet som fører til Bårud avløpsrenseanlegg. Dette er det samme tallet som ble rapportert for 2021 og 2022. I skjemaet for årsrapporteringen skriver kommunen imidlertid at det har skjedd tilknytning av noen få boenheter. Vi informerte i fjorårets tilbakemelding på egenkontrollrapporten at slike uoverensstemmelser regnes som mangler i rapporteringen, og at kommunen må sørge for å kvalitetssikre sin rapportering bedre.

Vi presiserer også at vi i tidligere tilbakemeldinger har informert om at så lenge Bårud avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen. Det er også å regne som en økning i ulovlig forurensning som er et brudd på forurensningsloven § 7. At kommunen fortsetter å tilknytte nye abonnenter til tross for gjentatte påpekninger av at dette er ulovlig jf. forurensningsregelverket, anser vi som et alvorlig avvik.

Dere har rapportert at det er 13 nødoverløp og ingen regnvannsoverløp installert på avløpsnettet til Bårud avløpsrenseanlegg. Det er for 2023 rapportert om 115 tilfeller med nødoverløp. Mengden urensset avløpsvann i overløp er beregnet til 5 222 m<sup>3</sup> og 5,2 kg fosfor totalt. I Altinn under punkt 2.2 og 2.3 der alle overløp skal rapporteres inn, har ikke kommunen lagt inn fosformengder som er gått i overløp ved de ulike overløpspunktene.

Mangler i rapporteringen når det kommer til antall tilknytninger på avløpsnettet og fosformengder i overløp, er gjentakende fra forrige rapporteringsår. Vi har kommentert i våre tilbakemeldinger på egenkontrollrapporteringen de siste to årene, at vi forventer at kommunen retter opp dette ved neste rapportering. I fjorårets tilbakemelding fikk kommunen avvik grunnet mangelfull rapportering av overløpsdata. Da kommunen gjentatte ganger rapporterer mangelfullt, er det i år å regne som et alvorlig avvik.

### Bårud avløpsrenseanlegg

Det er for 2023 rapportert at Bårud avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 645 018 m<sup>3</sup> avløpsvann og at 30 843 m<sup>3</sup> har gått i overløp. Dette er en kraftig økning i mengde avløpsvann inn til renseanlegget siden 2022, da det ble behandlet 405 280 m<sup>3</sup> avløpsvann. Avløpsvannet i overløp utgjør 4,56 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget i 2023. Dette er en kraftig økning i mengde avløpsvann i overløp siden rapporteringsåret 2022, da overløpsmengden fra Bårud avløpsrenseanlegg kun utgjorde 0,18 %. Kommunen nevner i skjema for årsrapportering at det har vært utfordringer med overløp på grunn av ekstremværet Hans.

Anleggets dimensjonerende kapasitet er i dag oppgitt til å være 4 000 pe (BOF<sub>5</sub>). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2023 var 5 899 pe (BOF<sub>5</sub>). I rapporteringsåret er dermed maksukebelastningen høyere enn anleggets dimensjonerende kapasitet. Dette betyr at Bårud avløpsrenseanlegg er overbelastet med organisk stoff.

Avløpsrenseanlegget overholder ikke rensekravet for BOF<sub>5</sub> i 2023. Enkeltanalysene viser at 2 av 12 prøver verken klarer konsentrasjonskravet på 25 mg O<sub>2</sub>/l eller renseeffektkravet på 70 % for BOF<sub>5</sub>. Disse to enkeltprøvene er 100 % - overskridelser, som vil si at utslippskonsentrasjonen er over 50 mg O<sub>2</sub>/l samtidig som renseeffekten er under 70 %. Dette er brudd på sekundærrensekravet i seg selv. Vi påpeker plikten avløpsrenseanlegget har til å varsle Statsforvalteren dersom utslippet er overskredet med 100 % av det rensekravene sier, jf. forurensningsforskriften § 14-14. At Bårud



avløpsrenseanlegg ikke overholder rensekravene for  $\text{BOF}_5$  er et gjentakende avvik og anses derfor som et alvorlig avvik.

Avløpsrenseanlegget overholder rensekravet for  $\text{KOF}_{\text{CR}}$ , da alle enkeltprøvene overholder konsentrasjonskravet på 125 mg  $\text{O}_2/\text{l}$  eller renseeffektkravet på 75 %.

Anlegget klarer ikke renseeffektkravet for total-fosfor på 93 % i 2023. Beregnet renseeffekt i 2023 var 90 %. Bårud renseanlegg klarte ikke rensekravet for fosfor i 2022 heller. Dette er derfor et gjentakende avvik, som ansees som alvorlig. Anlegget har maksutslippskrav på 370 kg fosfor per år i gjeldende utslippstillatelse. Det er beregnet at avløpsrenseanlegget slapp ut 352 kg fosfor i 2023 (basert på middelkonsentrasjon og årsvannmengde). I tillegg til dette kommer utslippene av fosfor på avløpsnettets. Dersom det stemmer at det er gått 5,2 kg fosfor i overløp på avløpsnettets, klarer kommunen maksutslippskravet.

#### Avløpsnett til Elvika avløpsrenseanlegg

Modum kommune har rapportert at det er 7 491 innbyggere tilknyttet avløpsnettets som fører til Elvika avløpsrenseanlegg. Dette er samme antall som ble rapportert for 2021 og 2022. I årsrapporteringsskjemaet skriver dere imidlertid at dere har hatt totalt 50 nye tilkoblinger på avløpsnettets til Elvika avløpsrenseanlegg i løpet av rapporteringsåret. Også i fjor rapporterte kommunen om nye tilkoblinger uten å oppdatere tallet som var rapportert i Altinn. Vi skrev i fjorårets tilbakemelding at slike uoverensstemmelser mellom rapporteringen i Altinn og i skjemaet for årsrapportering, er å anse som mangler i rapporteringen. Vi skrev videre at vi forutsatte at kommunen forbedret sin kvalitetssikring av egenkontrollrapporteringen.

I Altinn er det rapportert at kommunen har 28 nødoverløp og 2 regnvannsoverløp i fellessystem installert på avløpsnettets til Elvika avløpsrenseanlegg. Det er for 2023 rapportert om 269 tilfeller med nødoverløp og 17 tilfeller med regnvannsoverløp i fellessystem. Mengden urensset avløpsvann i overløp er beregnet til 464 143  $\text{m}^3$  og 232 kg fosfor totalt. Det betyr at mengden avløpsvann som er gått urensset ut på avløpsnettets, utgjør 32,95% av alt avløpsvannet tilført avløpsnettets. På bakgrunn av denne høye andelen avløpsvann i overløp, tok vi kontakt med kommunen og ba om noe mer informasjon om årsaken til de høye overløpsverdiene. I e-post datert 29.04.2024 redegjør kommunen for utfordringer med høy vannstand og økt vannføring i Tyrifjorden og Drammenselva som følge av ekstremværet Hans. Dette medførte at overløpspumpene på Øya pumpestasjon gikk kontinuerlig fra 07.08.24 til 14.09.2024. Utslippet fra denne pumpestasjonen utgjorde alene 228 000  $\text{m}^3$  av overløpsutslippene i 2023. Vi tar informasjonen tilknyttet overløpsmengdene på avløpsnettets til Elvika avløpsrenseanlegg til etterretning.

I Altinn under punkt 2.2 og 2.3 der alle overløp skal rapporteres inn, har kommunen bare lagt inn vannmengder, og ikke fosformengder som er gått i overløp ved de ulike overløpspunktene. På samme måte som for avløpsnettets til Bårud avløpsrenseanlegg, er mangler i rapporteringen når det kommer til antall tilknytninger og fosformengder i overløp på avløpsnettets, kommentert i våre tilbakemeldinger på egenkontrollrapporteringen de siste to årene. Vi skrev at vi forventer at kommunen retter opp dette ved neste rapportering. I fjorårets tilbakemelding fikk kommunen avvik grunnet mangelfull rapportering av overløpsdata. Da kommunen gjentatte ganger rapporterer mangelfullt, er det i år å regne som et alvorlig avvik.

#### Elvika avløpsrenseanlegg

Det er for 2023 rapportert at Elvika avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 927 781  $\text{m}^3$



avløpsvann, noe som er en kraftig økning siden 2022, da 583 650 m<sup>3</sup> avløpsvann ble behandlet. Videre har 16 627 m<sup>3</sup> gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Dette betyr at avløpsvannet i overløp utgjør 1,76 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Det er skjedd en økning i prosentandel avløpsvann i overløp ved Elvika avløpsrenseanlegg de siste tre årene (0,04 % i 2021, 0,10 % i 2022 og 1,76 % i 2023).

Anleggets dimensjonerende kapasitet er i dag oppgitt til å være 9 850 pe (BOF<sub>5</sub>). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2023 var 6 611 pe (BOF<sub>5</sub>). Elvika avløpsrenseanlegg klarer sekundærrensekravet i rapporteringsåret 2023.

Elvika avløpsrenseanlegg klarer ikke rensekravet på 93 % for fosfor, da renseeffekt i 2023 er beregnet til 91,84 %. Dette er å regne som et avvik. Anlegget klarer maksutslippskravet (fra renseanlegget + avløpsnett) på 754 kg fosfor per år, da dere har rapportert at 232 kg fosfor ble sluppet ut på avløpsnett og 235 kg fra avløpsrenseanlegget.

#### Tilbakemelding på resipientovervåkingsrapport

Statsforvalteren viser til e-post fra Rambøll v/Lise Irene Karlsen datert 29.02.2024 med vedlagt årsrapport for 2023 for resipientovervåking i Drammensvassdraget ved Elvika, Bårud, Hokksund, Mjøndalen og Muusøya renseanlegg.

Rapporten bekrefter at det i 2023 ble gjennomført totalt seks prøvetakinger av resipient. Resultatene er lagt inn i Vannmiljø. Metoder og resultater presenteres på en oversiktlig måte, og det er gjort vurderinger av tilstand og påvirkning. Det er også foretatt en sammenligning med data fra tidligere år.

I henhold til overvåkingsprogrammet skal det tas prøver av begroingsalger hvert tredje år, og rapporten bekrefter at dette ble gjennomført i 2023.

Vi tar årsrapporten for resipientovervåking av Drammensvassdraget ved Elvika, Bårud, Hokksund, Mjøndalen og Muusøya renseanlegg til orientering.

#### Andre kommentarer

Modum kommune har den 15.12.2022 søkt Statsforvalteren om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra *Åmot-Geithus-Vikersund* tettbebyggelse i Modum kommune. Søknaden behandles i egen sak med saksnr. 2019/39021.

#### **Konklusjon**

Modum kommune har mangler i sin rapportering for 2023. Det er mangler i rapporteringen på fosformengder i overløp på avløpsnett til både Elvika og Bårud avløpsrenseanlegg. Dette er påpekt de to foregående årene, og er i år å regne som et alvorlig avvik.

Rapporteringen viser at Bårud avløpsrenseanlegg er overbelastet og ikke klarer sekundærrensekravet for BOF<sub>5</sub>. Dette er et gjentakende avvik og anses som alvorlig. Bårud avløpsrenseanlegg har også gjentakende og alvorlig avvik fra utslippstillatelsens krav til fosforrensegrad. Elvika renseanlegg klarer sekundærrensekravet, men har avvik fra tillatelsens krav til renseeffekt for fosfor.



Så lenge Bårud avløpsrensaneanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrensaneanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2023 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2024 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2025. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Oslo og Viken.](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrensaneanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2024. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsannlegg/?SectorID=100>

### **Gebyr for saksbehandlingen**

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 3 900 kroner per egenkontrollrapport.

For Modum kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på 2 egenkontrollrapporter. Gebyret vil derfor utgjøre kroner 7 800.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg  
seksjonssjef  
Klima- og miljøvernavdelingen

Mabel Katrine Trovum  
seniorrådgiver

*Dokumentet er elektronisk godkjent*

Kopi til:

Modum kommune v/ Kommunedirektør